

348 SIRA NO'LU VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Tebliğ grubu	VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞLERİ
Sayı	25813
Tarih	12.05.2005
Sıra no	348

Bakanlığımıza yansıyan bazı olaylar nedeniyle uygulama birliğini sağlamak amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması uygun görülmüştür.

1. Münhasıran Sürekli Olarak İşlenmiş Altın, Gümüş Alım-Satımı Ve İmali İle İştigal Eden Mükellefler İçin Enflasyon Düzeltmesi Yapma Zorunluluğu

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 5024 sayılı Kanunla(1) değişik Mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (1) numaralı bendinde, kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması halinde mali tablolarını enflasyon düzeltmesine tabi tutacakları hükmü yer almıştır.

Mükerrer 298 inci maddenin (A) fıkrasına 5228 sayılı Kanunla(2) eklenen (9) numaralı bent ile de "Münhasıran sürekli olarak işlenmiş; altın, gümüş alım-satımı ve imali ile iştigal eden mükellefler bu fıkranın (1) numaralı bendinde yer alan şartlara bakılmaksızın enflasyon düzeltmesi yaparlar." hükmü getirilmiştir.

Ayrıca, 09/08/2004 tarih ve 10 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Sirkülerinde, söz konusu mükelleflerden dileyenlerin, 5228 sayılı Kanunun 59 uncu maddesiyle 5024 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinde yapılan değişikliğe istinaden (31/12/2003 tarihli bilançoları da dahil olmak üzere) 2004 yılına ilişkin geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi yapmayabilecekleri açıklanmıştır.

Bu hükümler ve yapılan açıklamalara göre, münhasıran sürekli olarak işlenmiş altın, gümüş alım-satımı ve imali ile iştigal eden ve kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin, enflasyon düzeltme şartlarının (fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde %10'dan fazla olması) oluşup oluşmadığına bakılmaksızın, 2005 ve müteakip yıllarda her geçici vergi dönemi ve hesap dönemi sonu itibarıyla enflasyon düzeltmesi yapmaları zorunludur.

2. Son Beş Hesap Dönemi İçinde Aktife Giren Kıymetlerin ROFM Hesaplamasında Oranın (1)'den Büyük Çıkması Hali

328 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin(3) "VI.2.2.1. Son Beş Hesap Dönemi İçinde Aktife Giren Kıymetler İçin" bölümünde yer alan ROFM formülüne ilişkin olarak anılan Tebliğin (8) numaralı dipnotunda gerekli açıklama yapılmış olmasına rağmen uygulamada farklı anlaşılmanın olduğu Bakanlığımıza yansıyan olaylardan tespit edilmiş olup aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek duyulmuştur.

328 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin ilgili bölümünde yer alan ROFM formülü şöyledir;

İlgili Hesap Dönemine Ait TEFE Artış Oranı

Normal şartlar altında, söz konusu formüldeki oranın, (0) ile (1) arasında gerçekleşmesi gerekir. Oranın (1)'den büyük çıkması, bankacılık sektörünün öngörüler ile belirlediği kredi faiz oranlarının, gerçekleşen TEFE artış oranlarının gerisinde kaldığını ifade etmektedir.

Bu durumda, formüldeki oran **(1)** olarak alınacak ve toplam finansman maliyetinin tamamının **reel olmadığı** kabul edilecektir.

3. Menkul Kıymet Yatırım Fonlarının Enflasyon Düzeltmesi Yapmaması

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 5024 sayılı Kanunla değişik mükerrer 298 inci ve geçici 25 inci maddeleri ile kazançlarını bilanço esasına göre tespit eden gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin fiyat endeksindeki artışın, içinde bulunulan dönem dahil son üç hesap döneminde %100'den ve içinde bulunulan hesap döneminde % 10'dan fazla olması halinde malî tablolarını enflasyon düzeltmesine tâbi tutacakları hüküm altına alınmış olup, düzeltmeye tabi tutulacak parasal olmayan kıymetler 328 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği eki (2) sayılı listede yayımlanmıştır.

Diğer taraftan, 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde sermaye şirketleri kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış olup Kanunun 2 inci maddesinde, "Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş olan anonim, eshamlı komandit ve limited şirketler ile aynı mahiyetteki yabancı kurumlar, sermaye şirketleridir. Sermaye Piyasası Kanununa göre kurulan yatırım fonları bu Kanunun ve Gelir Vergisi Kanununun uygulanmasında sermaye şirketi addolunur. 20.2.1930 tarihli ve 1567 sayılı Kanuna göre ilgili mercilerden izin almak suretiyle Türkiye'de münhasıran portföy işletmeciliği faaliyetinde bulunan dar mükellefiyete tabi yatırım fonları, bu Kanunun ve Gelir Vergisi Kanununun uygulanmasında Sermaye Piyasası Kanunu'na göre kurulan Yatırım Fonları addolunur." hükmüne yer verilmiştir.

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun(4) 37 inci maddesinde de menkul kıymet yatırım fonları; "Bu Kanun hükümleri uyarınca halktan katılma belgeleri karşılığında toplanan paralarla, belge sahipleri hesabına, riskin dağıtılması ilkesi ve inançlı mülkiyet esaslarına göre sermaye piyasası araçları, gayrimenkul, altın ve diğer kıymetli madenler portföyü işletmek amacıyla kurulan malvarlığı" olarak tanımlanmıştır.

Menkul kıymet yatırım fonları tarafından uygulanacak muhasebe ilkeleri, Sermaye Piyasası Kurulunca çıkarılan Seri XI, No:6 sayılı Menkul Kıymet Yatırım Fonları Mali Tabloları Ve Raporlarına ilişkin İlke Ve Kurallar Hakkında Tebliğ(5) ve izleyen düzenlemelerde gösterilmiş bulunmaktadır.

Öte yandan, Seri XI, No: 20 sayılı Yüksek Enflasyon Dönemlerinde Mali Tabloların Düzeltilmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Sermaye Piyasası Kurulu Tebliğinin(6) 2 inci maddesinde, "Ortaklıklar, aracı kurumlar ve yatırım ortaklıkları ile bunların bağlı ortaklıkları ve iştirakleri yüksek enflasyon dönemlerinde mali tablolarını bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslara uygun olarak hazırlar." denilmiş ve muhasebe işlemleri ile mali tablolarına ilişkin özel düzenlemeleri olan, ayrı bir tüzel kişiliği haiz olmayan ve tamamıyla sözleşmesel bir ilişkiye dayanan malvarlığı statüsüne sahip menkul kıymet yatırım fonlarının, yüksek enflasyon dönemlerinde mali tablolarını düzeltmeye tabi tutmayacakları belirtilmiştir.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026